

10.MAVZU.TAQDIMOTLAR TUZISH VA ULAR BILAN ISHLASH TEXNOLOGIYALARI.

Reja:

- 1.1.PowerPoint oynasining tuzilishi va interfeysi.
- 1.2.PowerPointda taqdimotlar tuzishda Файл, Главная, va Вставка menyularining buyruqlarini qo‘llash.
- 1.3. PowerPointda taqdimotlar

Asosiy adabiyotlar

1.Aripov M., Begalov B., Begimqulov U., Mamarajabov M. Axborot texnologiyalar. O‘quv qo‘llanma. T.: Noshir, 2009 yil.

Xorijiy adabiyotlar

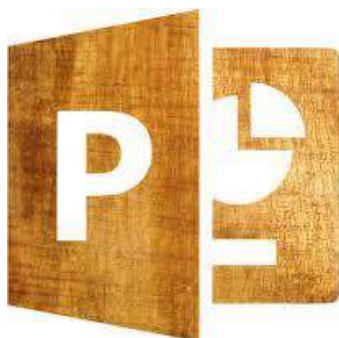
1.Misty E. Vermaat, Susan L. Sebok, Steven M. Freund. Jennifer T. Campbel, Mark Frydenberg. Discovering Computers: Tools, Apps, Devices, and the Impact of Technolog (textbook). Cengage Learning. 20 Channel Center Street. Boston, MA 02210. USA, 2016.

2.Романова Ю.Д., Лесничая И.Г., Шестаков В.И., Миссинг И.В., Музычкин П.А. Информатика и информационные технологии: учебное пособие / под ред. Ю.Д.Романовой.-3-е изд., перераб. и доп.-М.: Эксмо, 2008 год.

3.Грачевой М.В., Фадеевой Л.Н., Черемых Ю.Н. Моделирование экономических процессов: Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям экономики и управления. -М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2005 год

4.1.PowerPoint oynasining tuzilishi va interfeysi.

Microsoft PowerPoint (to‘liq nomi — **Microsoft Office PowerPoint**, ingliz tilida *power point* - o‘zbek tilida “*ishonchli ma’ruza*” degan ma’noni aglatadi)-taqdimotlar tayyorlash dasturi bo‘lib, **Microsoft Officening** qismi hisoblanadi va **Microsoft Windows, MacOS** operatsion tizimlarda ishlaydi. Tayyorlangan taqdimotlar proektorlar yoki katta ekranli televizorlar orqali namoyish qilinadi.

PowerPointni yaratish g‘oyasi muallifi Berkli universiteti talabasi Bob Gaskins hisoblandi. 1984 yilda Bob Gaskins dasturchi Dennis Ostin bilan birgalikda o‘z g‘oyasini amalga oshirib Presenter dasturini ishlab chiqdilar. Dennis Ostin va

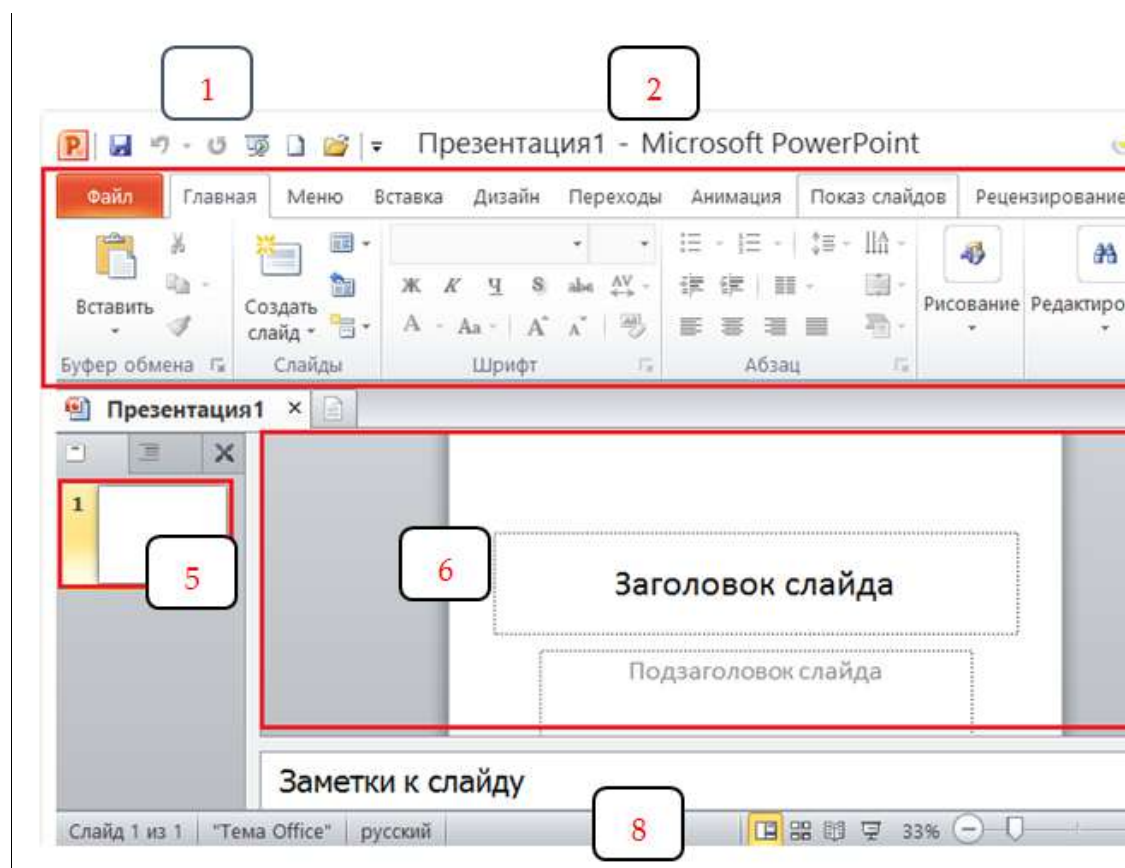

Tom Rudkin tomonidan taqdimotni orginal dasturi ishlab chiqildi, keyinchalik bu dasturni Bob Gaskins PowerPoint deb nomlashni taklif qildi. Yaratilgan dasturiy mahsulotga talab va ehtiyojlar oshib bordi, 1987 yilda Apple Macintosh operatsion tizimi uchun **PowerPoint 1.0** taqdimot dasturi chiqarildi va o‘sha yili bu dasturiy mahsulot **Microsoft** korporatsiyasi tomonidan sotib olindi. Taqdimot matnli, jadvali, diagrammali va shu kabi

axborotlarni taqdim qilish dasturi. Mohiyatan PowerPoint taqdimoti - slayd shou hisoblanadi. Animatsiya taqdimotni birmuncha dinamikli, unda taqdim qilinadigan axborotlarni ko'proq eslab qolish imkoniyatini beradi. Slaydlar nomoyishini ketma-ketligida yoki slaydlardagi axborotlarini taqdim qilinishida kiruvchi va chiquvchi animatsiya effektlarini qo'llash yuqori samara beradi. Animatsiya matnga, figuraga, jadvalga, diagrammaga, yoki qisqasi slayddagi istalgan ob'ektga o'rnatilishi mumkin va bunday ob'ektlar animatsiyalashtirilgan ob'ektlar deyiladi.

Uslubiy qo'llanma **Microsoft Office 2010**ning **PowerPoint 2010** ilovasi bilan axborotlarni taqdimotlar ko'rinishda qayta ishlash texnologiyalaridan laboratoriya ishlarini bajarishga mo'ljallangan. Uslubiy qo'llanmada mavzuga oid nazariy va amaliy tushunchalar atroflicha yoritilgan, laboratoriya ishi topshiriqlari keltirilgan.

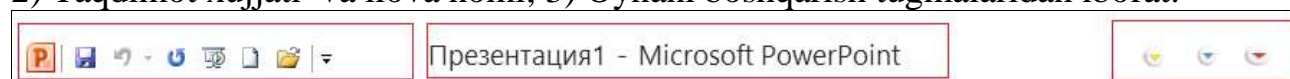
1-rasm. **PowerPoint 2010** oynasini tuzilishi va interfeysi.

1. Oynani yuklash.

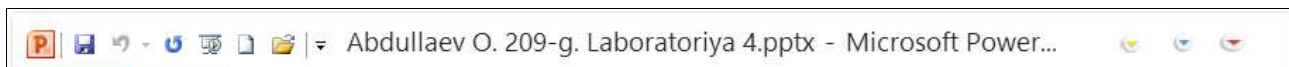
Oyna **Пуск ► Программы ► MicrosoftOffice ► PowerPoint 2010** kabi yuklanganda, u oynaga 1-rasmda keltirilgani kabi ochiladi.

Oyna oynasi quyidagi tarkibiy qismlarga ega:

Sarlavha satri: 1)Tez murojaat qilish paneli (**Панел быстрого доступа**); 2) Taqdimot xujjati va ilova nomi; 3) Oynani boshqarish tugmalaridan iborat.

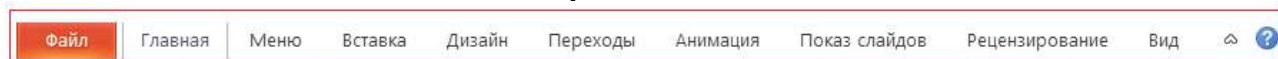

Yangi tuziladigan xujjatlarga **Презентация1; Презентация 2; ...** nomlar avtomatik tarzda beriladi. Taqdimot fayli (*.pptx) kengaytmali nomga ega bo'ladi. Foydalanuvchi tomonidan tuzilgan faylga nom berilganda (masalan, Abdullaev O.209-g.Laboratoriya4) u *.pptx kengaytma bilan sarlavha satriga o'rnatiladi.

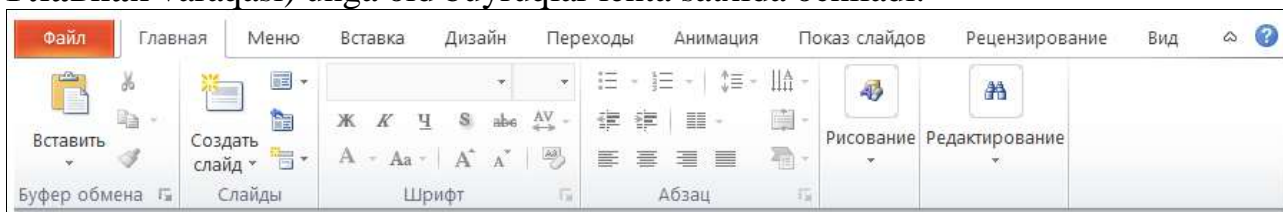

4) PowerPoint 2010 lentasi:

Лента rus tilida **вкладка**, o'zbek tilida **varaqa** deb ataluvchi obyektlardan tashkil topgan bo'lib, ular bir satrda keltiriladi va: **Главная** (Asosiy), **Вставка** (Qo'yish, O'rnatish), **Дизайн**, **Переходы** (O'tishlar), **Анимация**, **Показ слайдов** (Slaydlar namoyishi), **Рецензирование** (Tahrirlar), **Вид** (Ko'rinish) deb nomlanadi. Bu satr - lentani varaqalar satri deb ataladi.

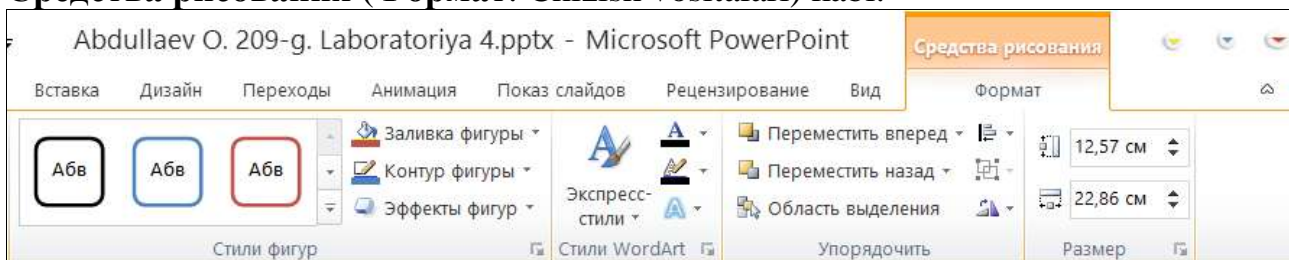

Sichqoncha bilan kerakli varaqa nomi tanlansa u faollashadi (masalan, **Главная** varaqasi) unga oid buyruqlar lenta satxida ochiladi.

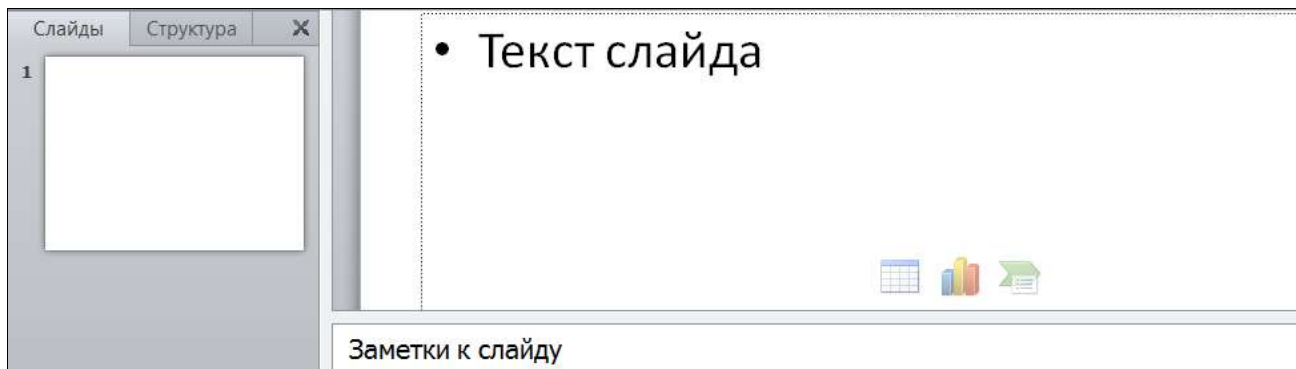
Varaqalar satridagi **Развернуть ленту** -Lentani ochish, **Свернуть ленту**— Lentani yig'ish tugmalari joylashtirilgan.

Microsoft Officeni boshqa ilovalarida bo'lgani singari, **PowerPoint 2010** taqdimot ilovasida **kontekst varaqa** atamasi kiritiladi. Ilova slaydlarida jadvallar, rasmlar, tasvirlar, figuralar kabi obyektlar bilan ishlayotgan vaqtda varaqalar satrida **Формат** nomi bilan kontekst varaqalar qo'shiladi. Masalan, **Формат: Средства рисования** (**Формат: Chizish vositalari**) kabi.

Tegishli kontekst varaqa faollashtirilsa unga joylashtirilgan buyruqlar lenta sathida ochiladi.

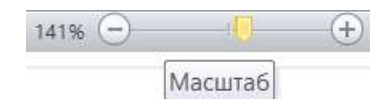
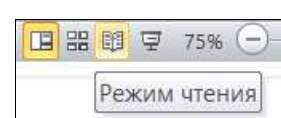
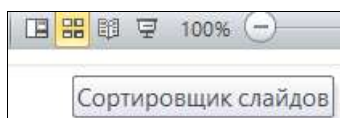
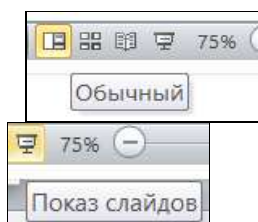
5) **Навигациялар paneli**. Ish oynasini chap tomonidagi panelda **Слайды** (Slaydlar) va **Структура** (tarkibli) varaqalari joylashtirilgan. **Слайды** varaqasida slaydlar kichik minatyura ko'rinishda joylashtirilib va bu varaqada: slayd qo'shish, kesib olish, o'chirish, nusxalash va boshqa shu kabi amallar bajariladi.

6) Ish maydoni asosiy panelida taqdimot slaydlari bilan ishlash amalga oshiriladi. Ish oynasining quyi qismida joylashgan **Заметку к слайду** (Slaydga yozuvlar) panelida slaydlarga oid eslatmalar, izohlar yoziladi.

7) Gorizontal va vertikal prokurutka tugmalari.

8) **Holatlari satri.** U **PowerPoint 2010** oynasini quyi qismida joylashgan. Bu satrda slaydlar soni, tanlangan taqdimot shablonini turi (masalan **“Тема Office”**), taqdimot uchun tanlangan til (masalan, **русский**) kabi taqdimot haqida dinamik (o'zgaruvchan) ma'lumotlar keltiriladi.

Bundan tashqari, bu satrda ko'p qo'llaniladigan tugmali buyruqlar o'rnatilgan. Oynadagi slayd ko'rinishlarini oddiy (**Обичный** tugmasini bosish orqali), slaydlarni saralash (**Сортировщик слайдов** tugmasi bilan), o'qish rejimiga (**Режим чтения** tugmasi bilan) o'tkazish mumkin.

Показ слайдов tugmasi orqali taqdimotni namoyish qilish, **Масштаб** tugmasi markerini chap va o'ng tomonlarga siljitish orqali slaydlarning oynadagi o'lchamlarini o'zgartirish mumkin.

4.2. PowerPointda taqdimotlar tuzishda **Файл**, **Главная**, va **Вставка** menyularining buyruqlarini qo'llash.

Файл menyusidan **Создать** (Tuzish) buyrug'i beriladi. Ochiladigan oynani **Доступные шаблоны и темы** (Murojaatli shablonlar va mavzular) panelida:

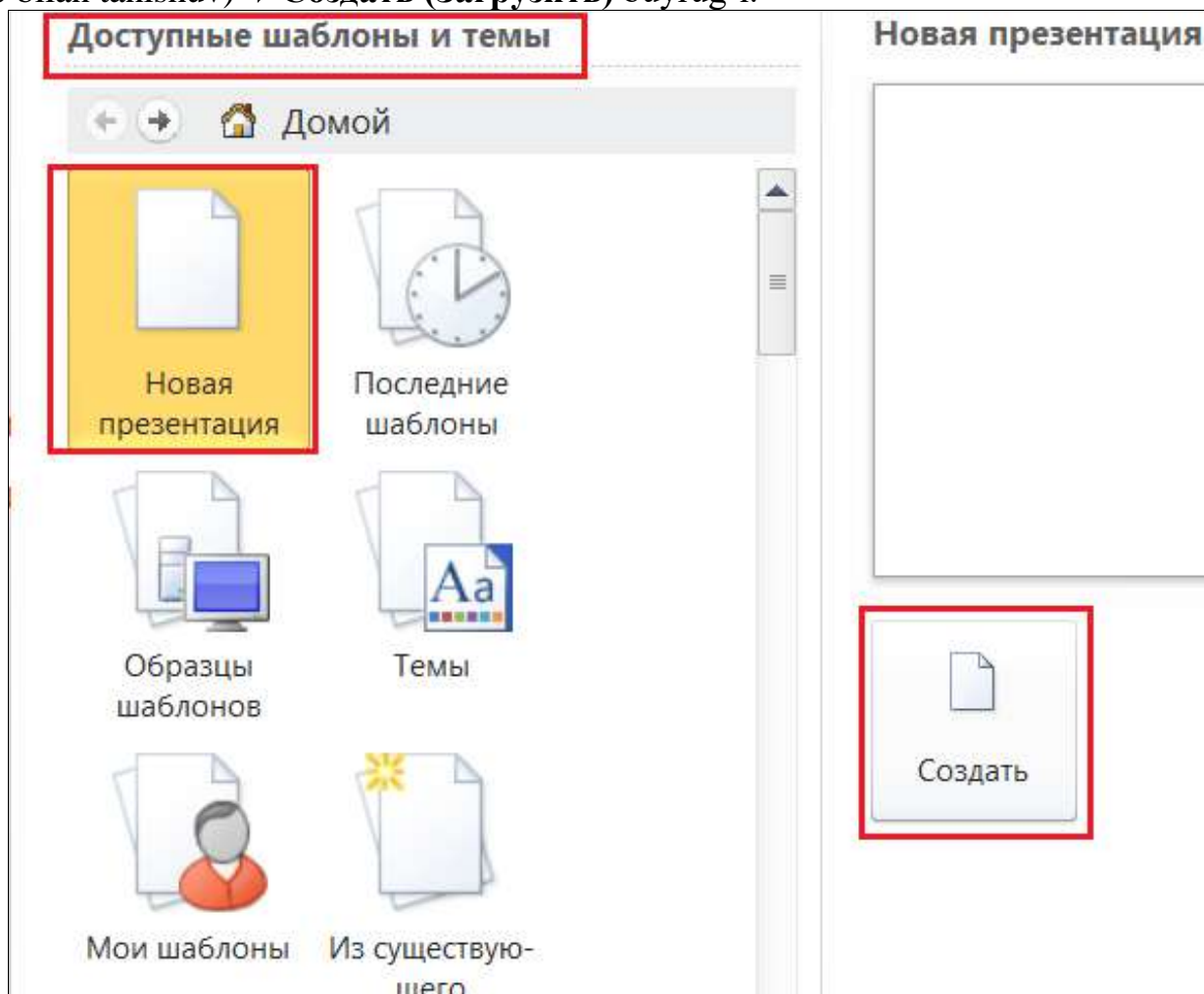
Новая презентация (Yangi taqdimot) va **Создать** buyrug'i berilsa yangi taqdimot xujjati yuklanadi;

Последные шаблоны (So'ngi shablonlar) papkasida keyingi yuklangan taqdimot shablonlari keltiriladi. Bu shablonlarni yuklash ketma-ketligi: **Файл** menyusi ► **Создать** buyrug'i ► **Доступные шаблоны и темы** paneli ► **Последные шаблоны** papkasi ► Shablonlar ro'yxati (kerakli taqdimot fayli tanlanadi, masalan, **Презентация нового учебного года** (Yangi o'quv yili taqdimoti) ► **Создать** (Загрузить) buyrug'i;

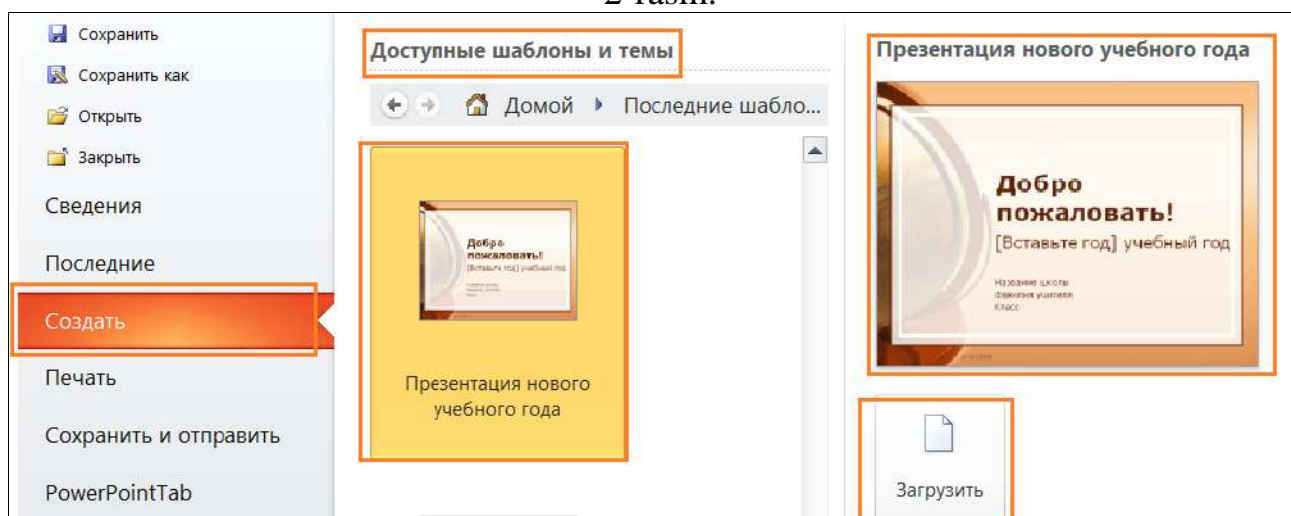

Образцы шаблонов (Shablon namunalari) - Bu parkada tayyor taqdimotlar shablonlari keltiriladi (4-rasm).

Bu shablonlardan foydalanish quyidagi ketma-ketlikda amalga oshiriladi: **Файл** menyusi ► **Создать** buyrug'i ► **Доступные шаблоны и темы** paneli ► **Последние шаблоны** parkasi ► Taqdimotlar ro'yxati (kerakli taqdimot fayli tanlanadi, masalan, **Знакомство с PowerPoint (PowerPoint 2010 bilan tanishuv)** ► **Создать (Загрузить)** buyrug'i.

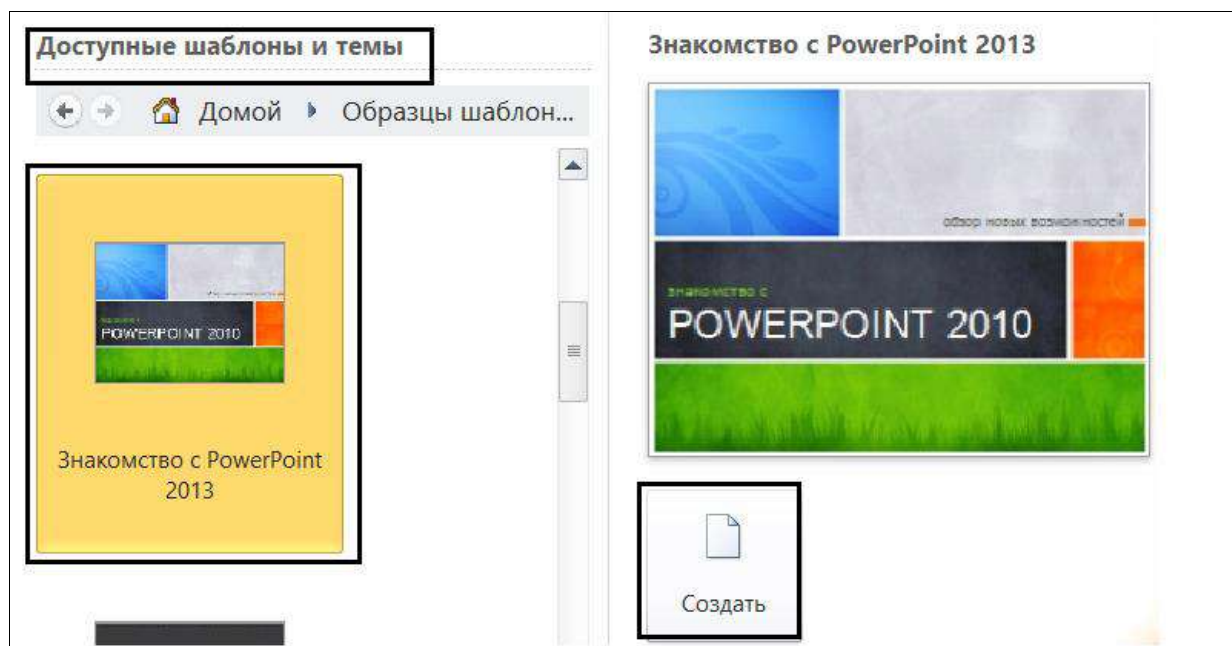
2-rasm.

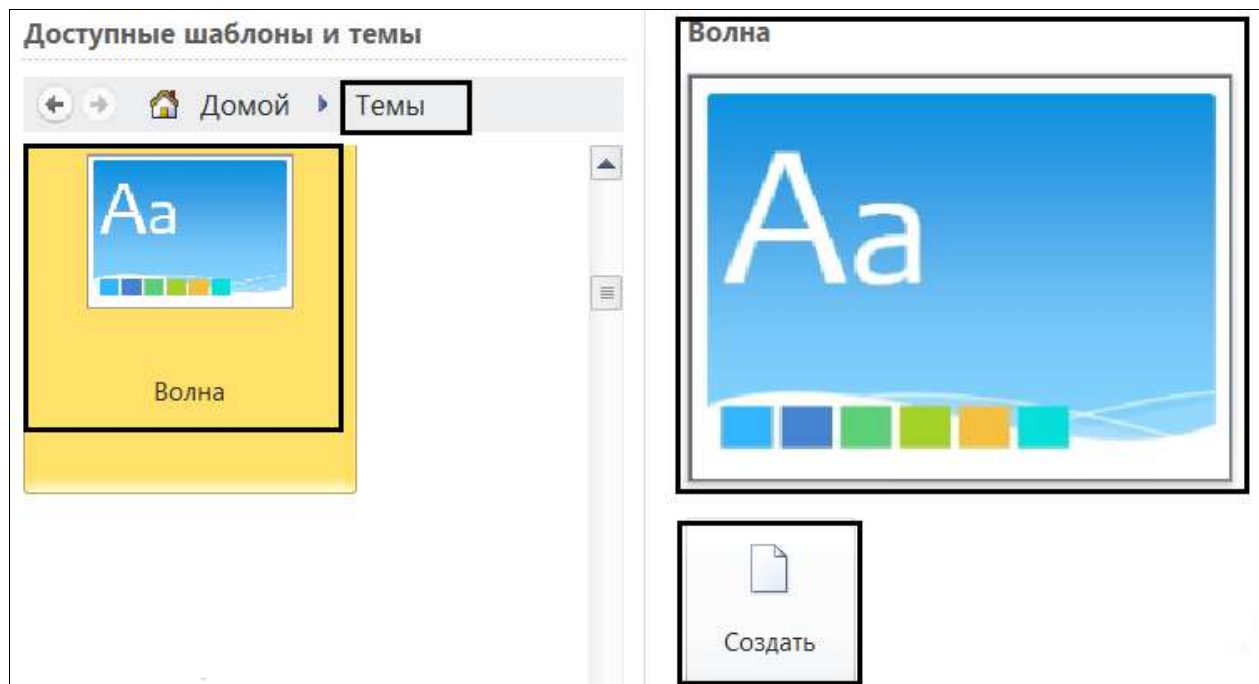
3-rasm.

Темы (Mavzular). Bu papkada mavzularga ajratilgan taqdimot fayllari keltiriladi. Unda mavzu va mavzuga oid dizaynga ega taqdimotlar ro'yxati taqdim.qilinadi. **Файл** menyusi ► **Создать** buyrug'i ► **Доступные шаблоны и темы** ► **Темы** papkasi ► Shablonlar ro'yxatidan, kerakli taqdimot fayli tanlanadi (masalan, **Волна** (To'lqin)) faollashtiriladi ► **Создать** buyrug'i beriladi (5-rasm)

Мои шаблоны (Mening shablonlarim) papkasida – joriy kompyuterda foydalanuvchilar tomonidan qo'llangan taqdimot shablonlari saqlanadi.

4-rasm.

5-rasm.

Из существующего документа (Mavjud bo'lgan xujjatdan). Aytaylik,

foydalanuvchi ilovada Abdullaev O. 209-g. Laboratoriya 4.pptx nomda taqdimot fayli tuzgan bo'lsin. Bu taqdimot faylida o'rnatilgan shablonlardan foydalanish zaruriyati yuzaga kelsa **Из существующего документа** buyrug'idan foydalaniladi. Demak, **Из существующего документа** buyrug'i berilsa **Создание из имеющейся презентации** (mavjud taqdimotlardan tuzish) muloqot oynasi chiqariladi. Bu oynadan foydalanuvchiga oid papka va undan kerakli taqdimot fayli ajratilib **Создать новый** (Yangi tuzish) buyrug'i beriladi. Natijada tanlangan taqdimot fayli shablonida yangi xujjat tuziladi.